

Opettajalle

Uudelle maatalousyrittäjälle (otsikkodia 1)

Maatalousyrittäjä on valinta (diat 2 ja 3)

Suomessa on aktiivisesti kehitetty maatalousyrittäjän sosiaaliturvaa. Tavoitteena on ollut yhtä kattava sosiaaliturva kuin palkansaajilla. Maatalousyrittäjillä onkin nykyisellään muita yrittäjiä parempi ja kattavampi sosiaaliturva, esimerkiksi

- edullisempi eläkevakuutusmaksu
- lakisääteinen työtaturmaturva ja mahdollisuus edulliseen vapaa-ajan vakuutukseen
- lomitusjärjestelmä
- luopumistuki sukupolvenvaihdoksiin.

Nykyisin yrittäjä voi itse vaikuttaa korvaustensa tasoon huolehtimalla siitä, että työtuolo vastaa työpanosta alusta alkaen.

Uuden yrittäjän kannattaa pitää myös mahdolliset liitännäistoiminnat maatalousverotuksessa, jotta ne tulevat samalla vakuutuksella sosiaaliturvan piiriin. Elinkeinoverolain mukaan verotettu toiminta on vakuutettava yrittäjien eläkelain (YEL) mukaan.

Aloittava yrittäjä (dia 4)

MYEL on lakisääteinen vakuutus, jonka ottamisesta yrittäjä on itse vastuussa.

MYEL-vakuutus kuuluu uudelle maatalousyrittäjälle riippumatta hänen muista palkkatuloistaan tai muun yrittäjätoiminnan tuloista. Eläkkeet karttuvat rinnakkain, ne eivät vähennä toisiaan.

MYEL-vakuutus tuo sairauspäivärahoikeuden tai vanhempainrahoikeuden myös maataloustyöstä. Jos osa-aikaviljelijä saa sairausajan palkkaa työnantajaltaan, päiväraha maksetaan työnantajalle, mutta maatalousyrittäjätyön päivärahan viljelijä saa itselleen.

MYEL-vakuutus maatalousyrittäjille (dia 5)

MYEL-eläkevakuutuksen saa 18 vuotta täyttänyt, josta alkaen karttuu myös eläke. Kun vakuutus on ollut voimassa 4 kk, vakuutetulla on työkyvyttömyyseläketurva. Alaikäinen yrittäjä tai maataloustyötä perheenjäsenenä tekevä saa vapaaehtoisen työtaturmavakuutuksen ja sen ohelle vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen.

MYEL on työeläkevakuutus, jolla kartutetaan eläkettä ja sosiaaliturvaa työstä, ei omistamisesta. Jos siis vuokraat peltoa, MYEL-vakuutus kuuluu sinulle, ei pellon omistajalle.

MYEL-vakuutuksen pinta-alaraja on 5 MYEL-hehtaaria. Jos pinta-ala on vähintään 5 MYEL-hehtaaria, vakuutusvelvollisuus on selvitettävä.

Peltohehtaari = 1 MYEL-hehtaari

Metsä: Etelä-Suomessa 10 hehtaaria metsää = 1 MYEL-hehtaari

Keski-Suomessa 15 hehtaaria metsää = 1 MYEL-hehtaari

Pohjois-Suomessa 20 hehtaaria metsää = 1 MYEL-hehtaari

MYEL-vakuutus koskee myös maatalousyhtymän osakasta tai kuolinpesän tilalla työskentelevää osakasta. Yhtiömuotoinen, maatalousverotettu toiminta kuuluu myös MYEL-vakuutukseen. Osakkaiden vakuutukset ja sosiaaliturva kannattaa selvittää ennen yhtiön perustamista.

Yrittäjän avio- tai avopuoliso

Tilalla työskentelevä aviopuoliso vakuutetaan muuttopäivästä/avioliiton solmimisesta. Jos puoliso ei osallistu maataloustöihin, hän ei kuulu vakuutukseen.

Tilalla työskentelevä avopuoliso vakuutetaan hakemuspäivästä, ei takautuvasti. MYEL-vakuutettu avopuoliso saa lähes saman sosiaaliturvan kuin aviopuoliso, muun muassa äitiys- ja vanhempainrahan. Puolison jälkeen perhe-eläkeoikeutta ei kuitenkaan ole avopuolisolla, puolisoiden lapsilla kylläkin.

Maatilan työtulo jaetaan puolisoiden kesken heidän oman toivomuksensa mukaan. Työtulon jakoon ei vaikuta se, kumpi puolisoista omistaa tilan. Karjatiljoilla, joissa molemmat ovat päätoimisia viljelijöitä, työtulo jaetaan nykyisin useimmiten puoliksi.

Vakuutus turvaa toimeentulon (dia 6)

Sosiaaliturvan ja vakuutuksen tarkoitus on turvata yrittäjän toimeentulo silloin, kun hän on estynyt sairauden, tapaturman tai muun syyn takia tekemästä työtään. Melaturva on ansioperusteista sosiaaliturvaa, korvaukset ja eläkkeet riippuvat vakuutuksen työtulosta.

Diassa on kuvattu MYEL-vakuutuksen tuomia etuuksia. Kaikkia ei makseta Melasta, mutta niiden saaminen riippuu MYEL-vakuutuksesta. Esimerkiksi muussa työssä sattuneesta tapaturmasta tai liikennevahingosta saatavan päivärahan suuruus perustuu MYEL-vakuutukseen.

Uudeksi yrittäjäksi (dia 7)

Sukupolvenvaihdoksen ajankohta on jatkajan ja luopujan yhteisesti sovittava. Luopujan kannalta on tietenkin olennaista, miten hän turvaa toimeentulonsa maatalouden lopetettuaan. Jatkajan rahoitustuet eivät riipu luopujan eläkeratkaisusta.

Suunnitteilla sukupolvenvaihdos (dia 8)

Neuvontajärjestöt, tuottajaliitot ja pankit järjestävät alueellisia koulutustilaisuuksia maatalon sukupolvenvaihdosta suunnitteleville. Näihin tilaisuuksiin kannattaa osallistua sekä jatkajan että luopujan.

Sukupolvenvaihdokseen liittyviä yleisoppaita julkaisevat esimerkiksi pankit ja neuvontajärjestöt.

Nuorten viljelijöiden aloitustuesta sekä maatalainvestointien lainoista ja avustuksista saa tietoa ELY-keskuksesta sekä osoitteesta www.maaseutu.fi. Pankit neuvovat rahoitusasioissa.

Sukupolvenvaihdoksen verotuksesta saa lisätietoja www.vero.fi. Keskeisimmät selvittävät veroasiat ovat lahjaverotus, tuloverotus, varainsiirtoverotus, arvonlisäverotus sekä luovutusvoittoverotus.

EU-tukiin liittyvistä asioista kannattaa kysyä oman kunnan maataloussihteeriltä. Kokonaisvaltaista neuvontaa saa sukupolvenvaihdosneuvojilta, www.proagria.fi.

Yrittäjäksi luopumistuen kautta (dia 9)

Luopumistuki on tarkoitettu luopujalle, joka ei saa muuta eläkettä. Sen määrä on yhtä suuri kuin MYEL-työkyvyttömyyseläke lisättynä kansaneläkkeen määrällä. Luopuja voi tarkistaa oman luopumistukensa määrän ja muidenkin eläkkeiden määrän kirjautumalla pankkitunnuksilla Melan asiointipalveluun, www.mela.fi

Jos luopuva yrittäjä ei hae MYEL-eläkettä, vaan jatkaa palkkatyössä tai muuna yrittäjänä, hän saa MYEL-vakuutusajalta karttuneen eläkkeen muun työeläkkeensä yhteydessä.

LUTU-sukupolvenvaihdostila (dia 10)

Taloudellinen elinkelpoisuus osoitetaan luopumisvuodelle ja viidelle seuraavalle vuodelle tehtävällä laskelmalla. Yritystoiminnan tulon pitää vuosittain olla vähintään 10 000 euroa ja maatalouden poistoina on käytettävä vähintään 3 400 euroa. Laskelmassa otetaan huomioon maa- ja metsätaloustulojen lisäksi tilalta käsin harjoitettavan liitännäistoiminnan yritystulot. Palkkatuloja laskelmassa ei oteta huomioon.

Tilan on täytettävä tilatukijärjestelmän ympäristöä, hygieniaa ja eläinten hyvinvointia koskevat ehdot.

Jatkajalta vaaditaan (dia 11)

Luopumistukitilan jatkajan ehdot ovat osittain samat kuin nuorten viljelijöiden aloittamistuessa, muun muassa ammattitaitovaatimus ja ikäraja. Elinkelpoisen tilan määrittelyssä ja jatkajan tulorajassa on eroavaisuuksia, joten ne kannattaa selvittää tarkasti.

LUTU-jatkajan pitää asua sellaisella etäisyydessä tilasta, että tila tulee asianmukaisesti hoidetuksi. Jos tilalla on karjaa, jatkajan on asuttava tilalla tai ainakin sen läheisyydessä. Kasvinviljelytilan asumisetäisyys voi olla sellainen, että sitä voidaan vielä pitää päivittäisenä työmatkana, enintään noin 60 kilometriä. Tilanpidon ja vastuun tilasta pitää tosiasiallisesti siirtyä jatkajalle.

Tilalla voi olla enintään kaksi sisarusta ja heidän puolisonsa luovutuksensaajina. Jos puoliset ostavat tilan yhdessä, toisen heistä on täytettävä kaikki jatkajan ehdot ja toinen puoliso sitoutuu vain siihen, että tilaa viljellään jakamattomana. Jos sisarukset ostavat tilan, heidän on molempien täytettävä kaikki jatkajan ehdot ja viljeltävä tilaa yhdessä. Vain poikkeustapauksessa tila voidaan jakaa erikseen viljeltäväksi.

Jatkajan on annettava viljelysitoumus, jossa hän sitoutuu viljelemään tilaa luopumistukien maksamisen ajan. Jos luopumistukea maksetaan alle 5 vuotta, sitoumus on kuitenkin voimassa vähintään 5 vuotta.

Lisäpeltoa luopumistuen avulla (dia 12)

Luopumistukijärjestelmän yhtenä tarkoituksena on tilakoon kasvattaminen. Näin ollen luopumistuen voi saada myös luovuttamalla peltonsa lisämaaksi lähiviljelijälle, joka on jo aloittanut viljelyn ja on MYEL-vakuutettu.

”Tulevana tilanpidon jatkajana” ei voi ostaa LUTU-peltoa lisämaaksi, vaikka se lainoituksessa on mahdollista. Lisämaan ostajalta/vuokraajalta edellytetään, että hän on aloittanut jo yrittäjätoiminnan, tai on ainakin MYEL-vakuutettu maatalousyhtymän osakkaana.

LUTU-lisämaanostaja/vuokraaja antaa myös viljelysitoumuksen luopumistuen maksamisen ajaksi, aina vähintään 5 vuodeksi. LUTU-pellot ja niitä koskevan viljelysitoumuksen voi siirtää sukupolvenvaihdoksessa jatkajalle.

Opiskelun tukena voidaan käyttää esitettä ”Mela-turvaa uudelle yrittäjälle”.

Melan esitteitä aiheesta
 Mela-turvaa uudelle yrittäjälle
 Mela-turvaa luopuvalle yrittäjälle
 Mela-turvaa iän karttuessa